

ЧЕРНІВЕЦЬКА МІСЬКА РАДА

(Опис приміщення новозбудованої ратуші
від 20 березня 1848 року)

м. Чернівці

Попередні примітки до інвентаря новозбудованого приміщення ратуші в Чернівцях.

На основі високого рішення його величності від 18 березня 1842р. та високого губернського розпорядження від 5 квітня 1842р. число 21991 було санкціоновано будівництво приміщення магістрату в Чернівцях з виправленою кошторисною вартістю 83626 флоринів 20.75 крони віденською валютою, за винятком захисної стіни, сходів на башту та колодязьної клітки.

Додатково високим губернським розпорядженням від 28 червня 1842р. число 42541 дозволено спорудження кам'яних сходів на башту і громовідводу з використанням суми 493 флорини 47.2 крони. Загальна сума – 84120 флоринів 8.25 крони.

На публічному аукціоні, що відбувся 25 липня 1842 року, залишився Мендель Амстер з пропозицією 83990 флоринів віденською валютою і високим губернським наказом від 5 серпня 1842 року, затверджений як такий, що має будувати, одночасно йому надано 240 флоринів віденською валютою для знесення старих визначених будинків, що знаходяться на місці побудови ратуші. Звідси і розпочалося будівництво, 14 березня 1843 року він розпочав з копання фундаменту за високою губернською інструкцією від 30 березня 1843р. число 5011 під вищим керівництвом нижчепідписаного крайового інженера і безпосереднім наглядом магістрату та громадського комітету і до кінця будівництво проходило під тим самим наглядом.

В процесі будівництво прийшло до первісних коштів 84120 флоринів 8.25 крони. Високим губернським наказом від 17 серпня 1846 року число 47693 затверджено замість пропонованого дерев'яного каркасу вежі залізний каркас, затверджено додаткову суму 256 флоринів 47 крон, так загальна сума склала 84376 флоринів 55.25 крони.

Після того, як це було доведено до кінця і 1 грудня 1846 року попередньо прийнято, з цього часу в'їхали, живуть і використовують замість того, щоб провести офіційну прийомку. Оскільки має бути офіційна прийомка, то попередньо надсилається зовнішній опис будинку.

Споруда трьохповерхова, збудована з твердих матеріалів, межує зі сходу з Семигородською Головною вулицею довжиною $19^{\circ}(\text{градусів})-2'(\text{хвилини})-6''(\text{секунд})$ з півночі з Центральною або площею Ринок $21^{\circ}-4'-0''$, з заходу – з Лілійною вулицею $19^{\circ}-4'-0''$, причому до неї примикає тільки одноповерхова частина будинку з $4^{\circ}-4'-0''$ разом $24^{\circ}-2'-0''$ і з півдня з приватною власністю Леона Бека з $9^{\circ}-0'-0''$ з виступаючим кутом з північної сторони $5^{\circ}-5'-0''$ з південної сторони $44^{\circ}-2'-6''$ довжини.

Нерівність місцевості довела до того, що цоколь з північної сторони або головного фронту в одному куті має $5'-9''$, в другому тільки $1'-6''$ висоти, причому перед головним ризалітом має $9^{\circ}-5'-0''$ довжини і виступає $1^{\circ}-4'-0''$. в середині споруди 9 сходинок за всією довжиною ризаліту, широкий вхід $1^{\circ}-0'-6''$, ці сходи з 6 до 7 довгих шліфованих кам'яних плит і складають 3 відділення, середнє відділення $4^{\circ}-3'-0''$, бічні відділення $1^{\circ}-0'-0''$ довжини діляться і закінчуються 4-ма 5' парапетами однакової висоти з верхньою цокольною лінією, яка має до двох футів, повністю облицьованих каменем на всіх видимих місцях.

Головний ризаліт має 6 вільностоячих колон, які зв'язані одна з одною через арку і зв'язані також з усією будовою. За цими колонами розташований

у другому відділенні вхід 1°-0'-6" – широкий, який має 9 східців з другого боку. Сходи передбачені з чотирма 5' високими парапетами, оздобленими в видимих місцях каменем. Всі складові частини за контрактом з каменю. Карнизи також з каменю. Балконні плити з 4 кам'яних і одгої залізної опори, прикрасою також подібні до попередніх.

Галерея балкону має 26 штук кам'яних перил, які зверху окаймлені кам'яними віконними карнизми (кзимцями), самі 4 ризалітні вікна спираються на 7 підвіконників.

Ризалітні вікна першого поверху як і балконні двері напівкруглі, всі інші вікна прямолінійні з кам'яними дашками і кам'яними підвіконниками.

Так само вікна другого поверху прямолінійні, кам'яні підвіконники при ризалітних вікнах заповнюють всю довжину від опори до опори.

Головні карнизи ризаліту підтримуються 6-ма канелірованими колонами, фриз 16° кам'яними тригліфами і метопами, що прикрашені 15 гіпсовими розетками. Над головним карнізом вздовж ризаліту аттік 5'-6" високий, його оточує кам'яний карниз, на якому намальований герб міста на мідній блясі, ставлений у кам'яні прикраси і прикріплений прутами до даху.

На задньому плані головного фасаду піднімається вежа, на 4 сторони якої над дахом будови знаходяться 4 напівкруглі жалюзіподібні вікна під якими кам'яні підвіконники прикріплені до 5 кам'яних балясин.

Над цими вікнами є поле для циферблату годинника. Балкон вежі опирається на 40 каменів кам'яної балконної плити і має дубове балконне поруччя. Від головного балконного поруччя до головного карнизу балконної плити 8°-0'-0".

На балконі є 4 жалюзіподібні напівокруглі облицювання на 14' висоті і у трьох таких облицюваннях є вікна, а в останньому або 4-ому облицюванні є двері. Тут на кожному боці є 2 опори, які підтримують головний карниз. Від балконної плити до головного карнизу ця вежова частина має 4°-0'-0".

Над вежовим головним карнізом на кожному боці є головний капітель, облицьований каменем, який все це вирівнює. На цьому капітелі є кам'яний вінок, оббитий міддю, на який нарешті спирається вежова шапка з ді. Над вежовою шапкою є надбудова з заліза, обтягнена бляхою, із якої виступають залізні штанги, на малій відстані все це вінчає куля, а закінчує все орел. Висота від вежового карнизу до капітеля має 1°-4'-0", капітель 5', а до орла 2°-4'-0". Отже разом вони висотою – 5°-1'-0".

Куля з міді, позолочена малярним золотом розміром 3'-6", шириною 3 фути. Орел повністю з міді, позолочений малярним золотом, має 10' висоти і 7 футів ширини. Звідси починається громовідвід з міді з 24 гаками, прикріплений до вежі, повернений в сторону подвір'я, досягає земного

° фриз – передня частина антаблемента, розміщена між архітравом і карнізом. широка, звичайно прикрашена, смуга у верхній частині стіни.

° тригліф – прямокутні камені з трьома вертикальними вирізьбленими жолобками у чергуванні з метонами утворюють фриз.

° метоп, метона – проміжок між тригліфами у фризі, заповнений плитою, звичайно оздобленою рельєфним зображенням.

° аттік – 1) стінка, яка йде над карнізом, який увінчує споруду 2) поверх, розташований вище головного карнизу, що увінчує споруду.

° капітель – верхня частина колони, пілястра або стовпа, розміщена між стволом опори і горизонтальним перекриттям, антаблемента. (Антаблемент – балочне перекриття прольоту або завершення стіни, яка складається з архітрава, фриза і карниза.)

горизонту, де він губиться у землі. Другі дві сторони фронту, подібно до Головної або Семигородської вулиці і до Лілійної, вони і як передній фасад, збудовані зовсім за планом, на рівні землі шириною 3 фути і висотою 7,5 футів, вікна з кам'яними карнизами висотою 9" проти Головної вулиці, а проти Лілійної – 2 воріт, 1 поверх відділяє від партеру кам'яний кордон карнизу (камінь 9' висоти). На першому поверсі вікна заокруглені 4' широкі і 9'-6" високі з кам'яними підвіконниками і кам'яними дашками. Вікна на другому поверсі мають ширину 3'-6" і висоту 6'-6" також з кам'яними підвіконниками. Зв'язувальні кути аж до головного карнизу прикрашені рустиком. Будова повністю з цегли, входячі кути оббиті міддю.

Для освітлення в цілому 17 круглих дашкових вікон, обрамованих міддю з залізними дрючками і подвійним склом. Комини з кам'яними накриваючими карнизами, дах забезпечений від руйнування міддю. Дах має мідні ринви, з боку Семигородської вулиці є три стічні труби, спереду – 2, а з боку Лілійної на двоповерховій будівлі – 4, на одноповерховій частині будівлі – 1 труба, отже разом аж до земної поверхні стікають 10 труб. Вони мають стільки ж покрівельних лотків. При кожній трубі є кам'яний жолоб (черепашка).

Далі слідує детальний опис деяких складових частин або

II. інвентар будинку, а саме партер.

Для того, щоб зайти всередину будинку в центрі ризаліту є з одного боку вхід, ширина його 9', вимощений шліфованими будзановими кам'яними плитами, всі інші проходи та коридори партеру – шліфованими; вхідні двері двохстворчаті 5'-6" ширини, 4°-6' висоти, засклені, в кам'яній оправі, закріплені 4-ма хрестоподібними петлями, 4-ма регелями, вставленими в камінь, двома видвижними засувками і замком, вікна верхнього світла з передніми втулками, що загвинчуються.

Інші двоє дверей разом з вікнами верхнього світла закріплені так само посередині ризаліту, одні ведуть в офіцерську кімнату, а треті двері з другої сторони ризаліту ведуть в караульну.

З бічної сторони напроти Семигородської вулиці є двохстворчаті в'їзні ворота 9' ширини, 12.5 футів висоти в кам'яній дверній оправі з двома кам'яними захисними тумбами, мають футерований карниз, закріплені 6 довгими сильними петлями, 6 регелями в камені, 2 видвижними засувами, на порозі – дубові опори, поріг з дубового дерева. Перед в'їзними воротами з метою захисту від руйнування – місток 2° довжини 4' ширини, що складається з двох швелерів, 6 дерев з гілками, 2 кругляків і 3 підмостків. Вїзд 1°-5'-0" ширини, вимощений дубовими колодами, з одного боку дубові стовпи і колони для стоку для того, щоб з другої частини полоси мідними ринвами на всю довжину стікала вода і відводила зайві води з території двору і не досягала проїзду в двір. Покидаючи вхід, досягаємо

* Рустика – кладка або облицювання стін будинку грубо обтесаними зовні каменями або каменями із штучною жорсткістю, облицювання рустикою можна виконувати і в штукатурці, яка відтворює форми рустикової кладки.

регель – дерев'яний брус, що кладеться поздовжньо в дерев'яних спорудах і служить опорою для настилу.

території двору що утворює правильний чотирикутник, вирівняний та покритий гравієм, навкруги облицьований цоколем різної висоти 1'-6" і 2'-6". Карнизи, як і головні плити – кам'яні, фриз трьох високих сторін другого поверху має 46 кам'яних тригліфів, інші частини по всій висоті прикрашені зображеннями з сільського життя, під вікнами – кам'яні підвіконники, навкруги над дашками мідні ринви з 4 стічними трубами, під дахом висоти першого поверху – 3 стічні труби, в загальному – 7 стічних труб з 7 жолобами, 6 кам'яними раковинами.

Тут знаходиться глибока на 24 клафтери мурована криниця з вінком із м'яких неструганих дошок 5'-6" довга, 5'-6" широка з двома дверцятами, які закріплені двома звичайними полосками, оббиті двома коліщатами, двома засувками, потім звичайний механізм для підйому, що складається з двох довгих підбалок (лежнів), двох стовпів 4 фути кожний, одного вала з корбою та канату 26 клафтерної довжини, яка тимчасова до спорудження солідної водокачки-механізму по качанню води.

Далі в цьому дворі біля конюшні – ящик для гною 5'-8" довжини, 5' ширини і 4' висоти на м'яких підставках з 4 стовпів, покритий двохстворчатими дошками. Перед цим ящиком є отвір в яму з дубовою накривкою, обрамований дубом, що має 2'-6". Тут же закопана кругла бочка 3'-6", 4' ширини і 4' глибини, яка призначена для того, щоб відводити з двору дощові води через 18' довгу і 9' високу трубу. Через крило будинку напроти вежі розміщена

конюшня з двохстворчатими дверима 4'-6" ширини 1°-1'-6" висоти з прямими 1' висоти напівкруглими вікнами верхнього світла, закріпленими дубовою основою з 4 довгими невидимими крючками, 4 регелями, 2 петлями і 2 завісами.

Всередині дубовий місток, під ним поперечні і стічні жолоби з дубових горбилів, стовпів, котрі при потребі безпосередньо підіймаються в три ряди для того, щоб очистити приміщення, один дубовий обструганий стовп 5' висоти, одна дубова сходинка 1°-3' довга, 3' висока, м'які обстругані 9' довгі обшальовання з дощок служать для розділення стійл коней, далі знаходяться ясла для годівлі, 2 кам'яні жолоби, потім опалубка для гною, нарешті на 2-ій стороні 4'-6" довге місце для упряжі. З конюшнею межує

сарай для возів. В ньому є пожежний насос, цистерна для води 8'-6" широка, 12' висока. Напівкруглі двохстворчаті жалюзіподібні двері навкруги через середину напоперек мають широкі 6" бруски, закріплені 4 штуками довгих петель, які мають 4 короткі поперечні петлі, штангою і замком. Ляда настлана м'якими горбулями. Поряд з сараєм –

друга конюшня двері, як і в першій – прямі 18" високі двохстворчаті, напівкруглі форточки, закріплення як вище, дубові містки без розподілу стійл, ясла для годівлі з 1.5" дощок, які підняті на 2 – 5-метрових стовпах в чотири ряди, зверху місце для сіна з м'якого дерева, внизу під яслами місце для гною, зашальоване, останнє відділення цієї частини будинку в цьому крилі

домо́ва пральня, сюди ведуть двохстворчаті двері, прямі вікна верхнього світла 2' висоти, все інше вимощене каменем. тут знаходиться руська піч 3'-6" довга 14" з руштами, дверцятами для опалення та дверцятами для попелу, потім 6'-6" труба з клапаном, потім залізний котел 2.5 фути в діаметрі. До нього належить мідний котел 32.5 фунтів.

Перший в'їзд напроти другої частини будинку або в крилі напрот Лілієнгассе, другий в'їзд, як і перший, вуимощений дубовими колодами і двома смугами дерева, але без жолобів, в'їздні ворота 9' широкі, 9' високі з кам'яно оббивкою воріт з двома захисними тумбами так, як і попередні з 4 дверним петлями, в іншому подібні до перших. Поруч з в'їздними воротами

пожежне депо – треті ворота 9' широкі 9' високі в кам'яному обрамленні з двома регелями на м'якому дереві, зроблені, як двоє перших. Кріплення складається з 4 дверних петель, чотирьох регелів, двох видвижних засувки замка без клямки.

Підлога зроблена з сирих дощок, з двох товстих м'яких дощок. Проминаючи перший в'їзд, досягаємо двох боків коридору до урядової убікації, через коридор з одного боку проїзду, на одну сходинку вище, з нього потрапляємо до

земельного кадастру, який складається з трьох кімнат. В першій заходиться з коридору, посередині дубові 3' широкі 6' високі двері в кам'яні облямівці з трьома регелями, далі хрестоподібні двері в дерев'яній рамі прикріплені 4-ма гвинтами до кам'яної колодки. Двері закріплені двома перехресними петлями, 2 регелями і замком. З цієї першої кімнати праворуч ведуть подібні двері в другу кімнату, що має також двері з двома петлями двома регелями і замком і через подальші двері в третю кімнату. Всі три кімнати мають м'яжку підлогу, в кожній двохстворчаті літні і двохстворчаті зимові вікна з напівкруглою верхньою частиною з дубового дерева в кам'яній оправі з двома дубовими рамами, які зв'язані одна з одною 6'-6" високі, 3'-6" широкі, закріплені 6 петлями, 6 регелями, 8 гаками, 2 видвижними засувками передньою засувкою, верхня частина має 3 завіси і 3 половинні передні засувки.

2 вікна в останній 2-ій кімнаті 6'-3" високі і в першій кімнаті 7'-6" високі всі з залізними ґратами, які в двох малих вікнах складаються з горизонтальних і 6 вертикальних прутів. Крім того, велике вікно і одне маленьке мають дубові двохстворчаті віконниці, що захищають ззовні, і розміри однакові з отворами, ці віконниці на 4 регелях вставлені в камінь і закріплені спеціальними штангами.

Дві кімнати обігріваються залізними пічками, остання має руську піч тягою, 6' високу, 2'-9" довгу, 14" широкую. Ця остання піч має дверцята для опалення та дверцята для попелу, 8" трубу, яка веде до димоходу 14' довгу, що закривається клапаном. Опалення в перших двох пічках здійснюється сіней, йде через залізну опалювальну трубу в кам'яній 6'/7" оправі. Кожна піч має залізні дверцята.

В кінці коридору є сходи 2'-7" широкі, підпираються зводом з дубових поруччям, під мурованим склепінням 27 сходинок, викладених кам'яними плитами, ведуть на 1 поверх, 24 сходинки ведуть на 2 поверх і 24 сходинки на горище. На поворотах сходової клітки або в місцях відпочинку праворуч стінах дубові первісні двері 18' широкі 2' високі.

Під другою сходовою кліткою є перекрите зводом сховище, до якого ведуть 2'-3" широкі, 5'-6" високі двері в дубовій оправі з двома довгими петлями і замком на засувку.

Напроти дверей земельного кадастру є в надвірній стіні двохстворчатє вікно з напівкруглою форточкою, закріпленє як і попередні не зв'язаними між собою 6 штуками гакових держаків, якими прикріпленє до стіни.

В тій самій стороні від входу далі коридор з проходом на тій самій висоті, посередині зводу поріг з кам'яної плити, для того, щоб дощові води, що стікають з подвір'я, не досягали коридору. З цієї частини коридору через 3' широкі і 6 футів високі оббиті двері, закріплені 2 петлями, 2 регелями і замком, досягаємо

кімнати поліцейського ревізора, яка має двохстворчаті літні і такі ж зимові вікна з напівкруглими форточками, закріплені, як і попередні, залізними ґратами з 5 горизонтальних і 6 вертикальних прутів, залізної пічки і м'якої дерев'яної підлоги.

Біля дверей поліцейського ревізора в коридорі залізні пічні дверцята 2'-6" широкі, 3" високі, в кам'яній оправі з кам'яним стрижнем через який опалення йде в маніпуляційну кімнату каси і обігриває її. Кожна піч має залізні дверцята. Напроти дверей розташованє в дворовій стіні двохстворчатє вікно. З ього коридору піднімаємось через коридор передньої частини будинку в

міську касу, яка складається з трьох кімнат. В першу кімнату – кімнату каси ведуть дубові 9' широкі і 6' високі двері в кам'яній 1' облямівці з дубовими рамами на трьох регелях, закріплених каменем, потім хрестоподібні двері в кімнату кадастрів, двоє вікон, що освітлюють кімнату. Кожне вікно 3'-6" широке, 7'-6" високе в кам'яній облямівці з двома дерев'яними рамами, вставленими в камінь, зв'язаними між собою гвинтами, мають напівкруглі форточки, кожне вікно закріпленє, як в кімнаті кадастрів. Ці вікна захищені залізними ґратами, що складаються з 5 горизонтальних і 6 вертикальних прутів і крім того мають двохстворчаті віконниці 3'-6" широкі, 7'-7" високі, закріплені зовні 4 регелями та дрючками.

Кімната опалюється залізною пічкою. Опалення поступає з коридору через залізні пічні дверцята 3'-2" високі 2'-3" широкі, що закриваються в кам'яну оправу 2 петлями та замком. В пічці залізні дверцята. Для повної безпеки проти можливого зламу, стінка біля пічки обнесена решіткою, сама пічка має 3 обручі, 3 скоби і 2 поперечні зажими.

З кімнати каси хрестоподібні двері, закріплені в дубовій оправі, закріплені 2 петлями та замком, ведуть в другу маніпуляційну кімнату з двохстворчатим літнім та зимовим вікном в кам'яній рамі з залізними ґратами і дубовими віконницями, залізною пічкою, яка закріплена 3 зажимами з 4 ободами 6' і 2 поперечинами. Стіна заґратована залізними ґратами, які складаються з двох вертикальних і двох горизонтальних прутів. В першу кімнату ведуть двері з правої сторони 3' широкі 6' високі в кам'яній оправі і дубовій рамі. Третя кімната, або саме каса знаходиться в кутку будови, прилягає до обох вище названих кімнат.

Тут 2 літніх та 2 зимових вікна в кам'яній оправі з залізними ґратами. Пічки тут нема. У всіх кімнатах стругана підлога. До першої кімнати каси можна ввійти із входу з Центральної площі через головний вхід мимо

гауптвахти, що складається з кімнати офіцера, якої можна досягти мимо караульного входу через колони ризаліту через уже описані скляні двері, тут двоє двохстворчатих літніх та зимових вікон в дубовій оправі, напівкруглі форточки закріплені 6 петлями, 6 регелями, 8 скритими гаками, 2 видвижними засувками і передньою засувкою, верхня частина має 3 завіси, що загвинчуються, кожна з двома петлями, потім залізна піч, до якої примикає

Між першою кімнатою реєстратури і проходом знаходиться пожежний склад, який вже описаний. В цій частині коридору в дворовій стіні двохстворчате вікно 3'-6" широке з закріпленням верхньої частини як в попередніх випадках. Через 5 східців з кам'яних плит досягаємо проходу, залишаємо його на 3 такому східці, який веде в продовження попереднього коридору.

Зовсім поряд з проходом

клітка сходів. Сходи мають 3 рукави з двома сходовими клітками, одним вікном, вмурованим в кам'яні плити. На перший поверх ведуть 26 східців, на другий 29, на горище 28. Східцеві яруси між колонами і віконними парапетами покриті мецкаменем і мають дубові поруччя, вікна першого поверху мають 3'-6" ширини 4' висоти з напівкруглими форточками, закріплені 4 петлями, 2 видвижними засувами, передньою засувкою, решта вікон подібні до вікон першого поверху.

Під 3 східцевим рукавом є вхід в підвал. Насамперед сходові клітка відокремлена від коридору заграбованою м'яким деревом стіною і заграбованими дверима, які закріплені двома довгими петлями, 2 регелями, завісами і навісним замком.

До сходової клітки примикає

арештантська кухня, куди досягаємо через одностворчаті хрестоподібні двері в дубовій оправі, закріплені 2 петлями, 2 регелями і замком. Тут розміщена плита, яка має 2 залізні обручі для установки котла, двоє пічних дверцят, двоє дверцят для попелу, двоє вмурованих руштів, в димоході комин з клапаном для випаровування. Клапан в димоході 6' довгий 4'-6" широкий. Кімната має м'яку підлогу і освітлюється літнім та зимовим вікном 3'-6" широким 4' високим з 8 скритими гаками, 2 видвижними засувами, переднім засувом. В коридорі залізні дверцята для проходження диму до димоходу 2' широкі 3' високі.

До цієї кімнати примикає

поліцейська караульна кімната з хрестоподібними дверима і вікном, яке як і останнє назване, має залізні ґрати. Тут є кухонна плита 3' довжини 1' ширини з димовим клапаном 18", тут залізна опалювальна піч 2' ширини 3' висоти в кам'яній оправі біля великого арешту поряд з цими дверцятами руська піч 3'-6" довжини 14" ширини, палиться зовні, з дверцятами для попелу, руштами, димоходом і клапаном. В кінці коридору вхід до

поліцейської казарми, що приміняється для арештантів, має хрестоподібні двері, закріплені 2 перехресними петлями, 2 регелями і замком. Цей арешт освітлюється 2 двохстворчатими літніми та зимовими вікнами 4'-3" широкими і 3' високими з дубового дерева в кам'яній оправі, закріплені 4 петлями, 4 регелями, 2 видвижними засувами, кожне вікно з залізними ґратами, що складаються з 6 вертикальних та 2 горизонтальних прутів. 2-ге вікно до того ж має дротяну сітку в дерев'яній рамі, все приміщення опалюється однією великою залізною пічкою. В стіну напроти сусідньої кімнати вмурований кам'яний дерев'яний комин. Всі ґрати з твердого дерева, розміщені таким способом, що все приміщення від першого вікна і до входу на пост вартового заграбоване.

Приміщення приміняється для арештантів, обидва ці приміщення мають стінку з ґратів, ця стіна складається з $6\frac{6}{7}$ " порога, 2 штук $5\frac{5}{7}$ " рігелів (поперечин), 2 підпорок (стяжок), 34 штук 2.5 товстих прутів. Повністю

караульна або командна кімната. Вхід до неї так само йде біля караульної входу, двохстворчаті літні і такі ж зимові вікна з напівкруглими форточками закріпленими так само, як в офіцерській кімнаті, потім залізна піч, дверця якої як і в офіцерській кімнаті, знаходяться в коридорі, залізні дверця кам'яній оправі, кожна піч має залізні пічні дверця. Обидві кімнати мають м'яжку стругану підлогу. З кімнати команди направо через арку, яка має 1°-5 0" можна досягти другої кімнати, яка має двохстворчаті літні та зимові вікна кімната, як і попередні, обігривається залізною пічкою, опалення таке саме, як в кімнаті регістратури, йде з коридору, де є залізні пічні дверця. Вхід двері в кімнату команди ведуть через двохстворчаті двері кімнати 4'-6" шири 8' високі в дубовій оправі, закріплені 4 поперечними петлями, 2 видвижним засувками, навісним замком. Вікна в коридорі передньої сторони.

Посередині проходу зі сторони двору знаходяться

головні сходи, які мають 29 східців з кам'яних плит від фундаменту до зводу, на яких є троє 4' широких двохстворчатих вікон з напівкруглими форточками, закріпленими 6 петлями, 6 регелями, передньою засувкою скритими гаками, між 4 частиною сходів і 3 вікном є отвір на першій площаді в коридор, покритий каменем, на сходах дубові поруччя, 29 сходинок ведуть на другий поверх, 29 – на горище. На кожному поверсі є колодязь з трьома вікнами, які подібні до інших вікон двору.

На останньому підйомі сходів стінка з штахет, яка закріплена 2 петлями та висячим замком. До головних сходів прилягає внутрішнє приміщення вимощене, і утворює звід, має двохстворчаті двері 4' широкі, 8' високі закріплені 4 поперечними петлями, 4 регелями і видвижним засувкою двохстворчатє вікно 4 фути широке, 6 футів високе з напівкруглою форточкою, закріплене як і інші вікна двору, з залізними ґратами, що мають горизонтальних та 7 вертикальних прутів.

Поряд з баштою – вбиральня, в яку ведуть двері. Між дверима резервуар для води, двері 3' широкі, 6 футів високі, закріплені двома перехресними петлями, 2 регелями і видвижним замком. При вході в вбиральню є рукомийник з м'якого дерева, вбиральня розділена дерев'яною стінкою. Одне відділення має двері, закріплені двома довгими петлями, двома регелями, замком з ключем, закриваються на гачок, освітлюється двохстворчатим 4 фути широким вікном, вимощена нешліфованими плитами сидіння з виструганих дошок, як і в інших вбиральнях. Є кам'яний рукав. Кінець заднього приміщення створює відкритий резервуар для води під двома арками і двома вікнами, подібними до вищезгаданих. З коридору через передню праву частину досягаємо

реєстратури, яка складається з двох кімнат. В першу кімнату ведуть двохстворчаті двері з перехресними петлями, замком і видвижним засувом, і кімната опалюється залізною пічкою з залізними дверцятами, опалення коридору, де закріплені 2'-2" широкі 3' високі опалювальні дверця кам'яній оправі, освітлюється одним двохстворчатим літнім та зимовим вікном оббивка подібна до інших, праворуч двохстворчаті кімнатні двері, подібні до перших.

Друга кімната з двохстворчатим літнім та зимовим вікном напроти Центральної площі і подібне вікно напроти Лілієнгассе, опалюється залізною пічкою. Опалення спільне з другою караульною кімнатою. обидві кімнати мають підлогу.

загратовані дубові двері з дубовою рамою, закріплені двома товстими петлями, 2 плоскими опорами із скобами та двома навісними замками.

Перед другим вікном 9' довгі поперечні чавунні ґрати для того, щоб не допустити арештантів до вікна, також з дубового дерева, задній план кімнати розділений двома 9' довжини поперечними ґратами, де біля однієї стіни знаходяться загратовані двері, подібні до останніх описаних, ця кімната отримує світло з приміщення з верхнім світлом через одне трьохстворчатє літнє і зимове вікно 7' ширини, 5'-6" висоти в дубовій оправі, закріплене 9 петлями, 9 гаками, 2 видвижними засувами і передньою засувкою, потім залізні ґрати, що складаються з 12 вертикальних та 5 горизонтальних прутів, підлога – з м'яких струганих дошок.

В коридорі напроти поліцейської постової кімнати є двері до приміщення з верхнім світлом в м'якій дубовій рамі, закріплені 2 петлями, 2 регелями і замком до світлового колодязя, який вимощений кам'яними плитами. В цьому світловому колодязі є біля стін вбиральні стічний жолоб з струганих дошок, прикріплений до стіни 8 петлями, 6 гаками. До цього жолоба підведені 2 інші малі жолоби з обох сторін будинку. Поряд з дверима в такій самій оправі є 2'-9" висоти і 3' ширини двохстворчатє вікно, закріплене 4 петлями, 4 гаками, 4 видвижними засувками і передньою засувкою з залізними ґратами з 4 горизонтальних і 5 вертикальних прутів. В цьому світловому колодязі –

вбиральні з трьома відділеннями. В перші 2 ведуть 2 дверей з коридору, закріплені як і інші двері вбиралень і освітлюються двохстворчатим 2' широким 3' високим в дубовій рамі вікном з світлового двору, закріпленим 4 петлями, 4 регелями, 4 гаками, двома видвижними засувами і переднім засувом.

Віконний отвір, як і інші, захищений залізними ґратами, що складаються з 4 горизонтальних та 2 вертикальних прутів. До третього відділення вбиральні веде хід поряд з двома першими через 3' широкі 6' високі проклеєні двері, закріплені, як і попередні, вона вимощена цеглою, освітлюється напівкруглими вікнами верхнього світла, які вже описані, 2' широке 3' високе вікно освітлює вбиральню. Всі вбиральні вимощені кам'яними плитами, шланги з каменю, стіни, що розділяють вбиральні – муровані.

Всі приміщення цього поверху височать у вигляді склепінь, причому зазначимо, що в трьох коридорах 11 гуртів 2'-6" ширини, 4 гурти 3' ширини, в проході 4 гурти 2' ширини, добавки до колон 3' ширини, далі в маніпуляційній кімнаті каси, в офіцерській кімнаті, в кімнаті поліцейського посту або в арештантській розміщено 6 гуртів.

Перший поверх

На цьому поверсі всі коридори, вбиральні, приміщення башти та сходи правої сторони вимощені Будзановими кам'яними плитами, всі за винятком вбиралень мають склепіння. Всі кімнати і арештантська мають підлогу, у всіх кімнатах, за винятком залу, підлога м'яка і вистругана. Нарешті маленькі сходи флігеля напроти Головної вулиці з входу ліворуч мають хрестоподібні оббиті дубовими дошками двері, закріплені 2 петлями, 2 регелями, завісами і висячим замком, перед входом в арештантську праворуч подібні двері тільки без завіс та висячого замка..

гурт – профільовані тяги або ребра, які відокремлюють одну частину склепіння від іншої.

Кімната для допитів з 2 чотирьохстворчатими літніми та 2 такими ж зимовими вікнами з дубового дерева в дубовій рамі, закріплені 10 петлями, 8 гаками, 2 видвижними засувками, двома передніми засувками, замість залізних планок 6 болтів залізної печі разом з дверцятами. Вся ця кімната поділена роздільною стіною, де знаходяться хрестоподібні двері, які подібні до інших, ведуть до продовження коридору. З цього коридору досягаємо

експедиційної контори, яка складається з трьох кімнат, вхідні двері в кімнати контори двохстворчаті в дубовій рамі, закріплені 6 петлями, 6 регелями, 2 видвижними засувами і замком, покритим латунню. Кімната має літнє і зимове вікно, подібне до вікна в кімнаті допитів, праворуч велика кімната керівника експедиційної контори з одним вікном, в кожній з цих кімнат залізні пічки, кожна з пічними дверцятами. Велика експедиційна кімната має спільне опалення з кімнатою поліцейського судді, обидві інші мають спільне опалення, всі опалюються з коридору, при обох обігрівах є залізні опалювальні дверцята в кам'яній рамі.

З останньої, або з кімнати керівника експедиційної контори, ведуть двохстворчаті двері, як і останні названі, в коридор верхньої сторони. Тут посередині –

зал, що має 3 штуки двохстворчатих 5' ширини 10' висоти дверей, закріплених 8 петлями, 8 регелями, 2 видвижними засувками, врізним замком, 2 штуками двохстворчатих скляних дверей на балкон з таким самим закріпленням і напівкруглими вікнами верхнього світла, потім 4 штуки чотирьохстворчатих літніх та зимових вікон, кожне закріплене як у кімнаті допитів з напівкруглою верхньою частиною, яка з внутрішнього боку має 4 передні засувки, а зовні 4 гачки для закручування, потім кожне закріплене 2 петлями, опалюється двома залізними прикрашеними пічками. Опалення йде з двох сторін передньої кімнати, де є залізні дверцята для опалення в кам'яній оправі, кожне 2'-3" широке, 3'-2" високе, біля кожної пічки залізні опалювальні дверцята.

Зал прикрашений 12 цілими і 4 половинними йонійськими капітелями з гіпсу. Архітрав навкруги художній витвір.

З однієї частини залу з кутка Головної і Центральної площі знаходиться Бюро магістратського начальника, яке складається з передньої кімнати і кімнати писаря. В передній – чотирьохстворчатє літнє та зимове вікно, подібне до вікон в кімнаті допитів, залізна піч з дверцятами, двохстворчаті вхідні двері, як в експедиційній, другі подібні двері в кімнаті писаря. Тут три штуки чотирьохстворчатих вікон, таких як в попередній кімнаті, кам'яна кругла піч з бляшаною трубою.

Опалення обох пічок з коридору за допомогою залізних пічних дверцят в кам'яному обрамленні. З другої сторони залу в другому куті приміщення

Бюро магістратського адвоката, що складається з двох кімнат в усьому подібних до бюро начальника, більша кімната має плінтуси. Крім того, обидва бюро розмальовані. З більшої кімнати виходимо на праву сторону.

Бюро асесора має двері, подібні до дверей експедиційної кімнати, одне чотирьохстворчатє літнє та зимове вікно, кам'яну круглу піч з пічними дверцятами і власне опалення з коридору з залізними опалювальними дверцятами 2'-3" ширини 3' висоти, далі примикає

кімната комісії з подібними дверима, 2 штуками чотирьохстворчатих подібних літніх та зимових вікон, залізною великою пічкою з власним

опаленням з коридору з залізними опалювальними пічними дверцятами. В продовженні флігеля будинку знаходиться колодязь і далі

квартира слуги канцелярії з хрестоподібними дверима, закріпленими як і в кімнаті допитів і кухня разом з хлібопекарською пічкою і необхідними залізними знаряддями, а саме 14'-3" поперечкою, 2'-3" решіткою з 0.75" литого чавуну і чавунні дверцята разом з рамою №4, дверцята для попелу, 4 штуки чавунних пластинок 1'-9" довгих, 2 дверцят для чистки по 4" в квадраті, духовка (братура) 21" довга, 13" широка, 10" висока, 3 задвижки різної величини і дверцята 18" в квадраті в залізній рамі. Перед цією кімнатою коридор з стіною з ґратами і двері з ґратами з м'якого дерева, розділений як і в партері. Поряд з цією кімнатою

кімната поліцейського фельдфебеля з хрестоподібними дверима з літніми та зимовими вікнами, з руською пічкою з опалювальними дверцятами та дверцятами для попелу, решіткою, димоходом з задвижкою. Поряд

арешт для знаті: для чоловіків з хрестоподібними дверима, одним вікном, як в кімнаті допитів, на вікні залізні ґрати, що складаються з 8 горизонтальних і 6 вертикальних прутів, руська піч, як в останній описаній кімнаті; для жінок – з хрестоподібними дверима, одним вікном з ґратами і руською пічкою, що подібна на піч в першому арешті, для відводу диму з цих обох печей є в коридорі залізні дверцята, напроти останніх дверей – вхід до великого арешту з дубовими міцними дверима з двох половинок в дубовій рамі, закріплені 2 довгими петлями з кільцями, 2 регелями, замком і двома передніми замками, одним шестистворчатим літнім та зимовим вікном 6'-6" широким, 6'-6" високим, закріпленим 12 петлями, 12 регелями, 12 скритими гаками, 4 видвижними засувками, з залізними ґратами з 11 вертикальних і 6 горизонтальних прутів. Для опалення залізний котел, який через залізну штангу зв'язує підлогу із стелею, опалення через коридор з залізної 2'-3" широкої 3'-2" високої опалювальної печі в кам'яній оправі з залізними дверцятами.

Поряд з арештом в коридорі звичайне шестистворчате вікно в світловий двір, 7' широке, 6'-6" високе, закріплене як і останнє перераховане.

Вбиральня з трьох відділень, до двох перших відділень ведуть з коридору 2 дверей таких як і в інших вбиральнях. Ці обидві вбиральні освітлюють одним вікном, в третє відділення є прохід від арештантської, закривається хрестоподібними дверима, як в кімнаті допитів. Вбиральня має двері і вікно в світловий двір, далі в проході – 4 подібних арешти.

В кожному звичайні двері з дубового дерева, оббиті як в попередньому арешті 2'-6" широкі, 5' високі двохстворчаті літні та зимові вікна з дубового дерева в дубовій оправі, закріплені 6 петлями, 6 скритими гаками, 2 видвижними засувками, передньою засувкою, залізними ґратами, що складаються з 5 вертикальних і 3 горизонтальних прутів. Кожен з арештів обігрівается залізним котлом, який зв'язаний з зажимами і 2 хрестовинами.

Між 2 арештами опалювальна піч, дверцята 2'-3" широкі 3'-1" високі з одним видвижним засувом. Для кожної печі залізні дверцята. В проході арешту в дворовій стіні 5 штук чотирьохстворчатих літніх вікон, закріплених як і в інших коридорах.

Другий поверх

Коридори цього поверху як і коридори 1-го поверху вимощені, мають зводи. Цілий поверх приміняється під квартири.

Квартира бургомістра в передній стороні будинку, коридор однієї частини цієї квартири починається біля башти до середини флігеля Лілієнгассе на 6 сходинок або 3' вищий ніж інші коридори, ця частина закривається двома скляними дверима, названі 6 сходинок з кожної сторони зроблені з будзанових кам'яних плит. Скляні двері з однієї сторони головних сходів трьохстворчаті, другі скляні двері – двохстворчаті, обоє з бічними частинами на всю ширину проходу, рівну 7 футам з м'якого дерева з оправою, в такій самій рамі, напівкруглі кватирки, дверне скло 3'-6" високе, скло кватирок 6' широке 21'-9" високе, шибки дверей закріплені з обох сторін дверними ручками і месінською дротяною сіткою $\frac{1}{6}$ " товсті, перші двері закріплені 6 петлями, 6 регелями, 2 видвижними засувками і 2 замками, другі – 4 петлями, 4 регелями, 2 видвижними засувками і замком. Дверні рами прикріплені 9 штуками штирів до дверної коробки і кладки.

Квартира складається з 6 кімнат, що слідують одна за одною з видом на Центральну площу і кухні. Двоє замаскованих дверей з замками на шарнірних петлях з різними клямками ведуть до 5 кімнати. З обох сторін стіни на всю ширину стіни сходи з дубового дерева, потім двоє дверей до 3-ої і 2-ої кімнати, всі кімнати розмальовані. На кухні, яка вимощена кам'яними плитами 3' широкі хрестоподібні двері, закріплені 2 петлями, 2 регелями і замком, 2 штуки чотирьохстворчатих літніх та зимових вікон таких, як і в квартирі. Плита разом з духовкою з слідуєчих складових частин 29 футів всього: 2 опори 2'-3" довгі з $\frac{3}{4}$ " решітками, чавунні дверцята для дров і для попелу, 5 штук чавунних пластин 2'-3" довгих, навкруг плити ободок з бляхи 9' довгий, 9" широкий та маленькі дверцята для чистки 3" і 4", духовка (братрура) 20" довга 14" широка, 9" висока з двома дверцятами і вентилям. В ній 2 залізні рами і мідний казан 21" довгий, 14" широкий, 7" високий з накривкою з латунним верхом, три штуки шуберів різної величини $\frac{8}{8}$ ', $\frac{10}{10}$ ', $\frac{12}{12}$ ' і дверцята $\frac{18}{18}$ ' великі.

Біля кожного вікна як і в квартирі дерев'яне поруччя 2'-9" високе. До вбиральні ведуть хрестоподібні двері, тут є 2 двохстворчатих вікна верхнього ітла, двоє дверей з довгими петлями і замком, чотирьохстворчаті зимове вікно. Вивідні шланги у вбиральні, як і в інших вбиральнях, з каменю, тільки один – мідний, сидіння вистругані, стіни вимурувані.

Квартира адвоката в лівій стороні або в флігелі напроти Головної вулиці. Вона складається з 4 кімнат і кухні. Всі кімнати мають підлогу з м'яких струганих дошок, кругом плінтуси. Четверо двохстворчатих дверей, як і в попередній квартирі, вмуровані дверні коробки, двоє хрестоподібних дверей, 6 штук чотирьохстворчатих літніх і 6 штук зимових вікон, 5 вікон з бляшаними ринвами і жолобами, 1 руська піч з дверцятами для дров і попелу, руштами та трубою димоходу з клапаном, 3 кам'яні пічки з залізними пічними дверцятами і двома дверцятами для опалення 2' широкими, 3' високими в кам'яній й оправі. В кухні плита, як і в квартирі бургомістра. Вхідні двері з місця відпочинку на сходах в кам'яній оправі. До цієї квартири належить горище над поверхом високого арештантського приміщення. Тут є настил, кам'яний стік до світлового двору і піддон клозету 9' довгий, який закритий дубовими дверима в кам'яній оправі з трьома кам'яними і двома дерев'яними східцями при вході. Три великі кімнати цієї квартири розмальовані.

Квартира асесора на правій стороні або крилі напроти Лілієнгассе, складається з трьох кімнат і кухні, вхід з коридору через одностворчаті двері в середню кімнату з одним вікном, кімната праворуч – з трьома, кімната ліворуч – з одним, разом 5 чотирьохстворчатих вікон, всі інші однакові з підвіконниками і залізними ринвами та бляшаними жолобами.

Вхідна кімната і кімната ліворуч мають кожна круглу кам'яну піч з опаленням з коридору з залізними дверцятами в кам'яній оправі 2'-6" широкі, 3' високі. Кімната ліворуч має руську піч з дверцятами для дров та попелу, решітку з трубою для відводу диму з клапаном, в коридорі залізний комин 2' широкий 3' високий в кам'яній оправі.

Всі кімнати мають стругану підлогу, кругом плінтуси. До кухні ведуть хрестоподібні двері з коридору. Вона має 1 вікно, підлогу. Тут знаходиться плита, як в кімнаті канцелярського слуги без дверцят, тут є мідний котел 12" довгий, 12" широкий і 7" високий. Всередині стіни коридору є залізні дверцята каміну 2'-6" широкі, 3' високі в кам'яній оправі.

Квартира сторожа башти складається з однієї кімнати і кухні, обидва приміщення мають підлогу, 2 хрестоподібних дверей, 2 штуки чотирьохстворчатих літніх та зимових вікон з бляшаними ринвами та жолобами. В кімнаті руська піч з опалювальними дверцятами та дверцятами для попелу. В кухні плита, як і в квартирі бургомістра. Кам'яний вивідний рукав з коридору до світлового колодязя 4'-2" довгий, 23" широкий, 14" високий з дротяними ґратами 12" широкими. Над цим поверхом двохстворчате вікно 3' широке, 5' високе, закріплене 4 петлями, 4 регелями, 2 скритими гаками, 2 передніми засувками.

Напроти вбиральні з двома дверима і вікном до світлового двору.

З цього коридору дубові двері 2'-6" широкі 6' високі в кам'яній оправі ведуть на горище першого поверху високої частини будови.

Приміщення горища

Вся будова вимощена цеглою, горище 2 поверху високої частини будови ділиться на 4 частини:

Перша частина лівої сторони належить до квартири адвоката, має дубові двері на горище 2'-6" широкі, 6' високі з 9° довгими, 5' широкими підмостками з сирих дошок і 4 козлів;

Друга частина передньої сторони належить до квартири бургомістра з двохстворчатими дубовими дверима горища 4'-3" широкими, 6'-6" високими. Це приміщення розділене перегородками, причому двері закріплені 2 звичайними петлями з завісами, двері з м'яких дошок, підмостки в другому відділенні 1° довгі, 5' широкі з 4 козлами, інші – 7°-3'-6" довгі, 4' широкі з двома козлами.

Праве відділення горища повністю настлане дошками.

Третє і четверте відділення з переднім горищем в правій стороні. Це попереднє горище має двохстворчаті двері 4'-4" широкі, 7' високі, направо і наліво ведуть проклеєні двері, закріплені 2 петлями, 2 регелями і завісою. В обох відділеннях і в відділенні ліворуч є підмостки 7°-3' довгі, 5' широкі з 6-ма підмостками, на яких 5 дубових східців біля бічної стіни.

До неї досягаємо з коридору від квартири бургомістра з середини 2-го поверху за допомогою двохстворчатих скляних дверей з 5' висоти склом, чотирьохстворчате вікно, яке уже описане, освітлює це приміщення. Під сходами кімната закрита дерев'яними обструганими ґратами, де знаходяться одностворчаті двері з ґратами, закріплені 2 петлями, 2 регелями і завісою з висячим замком. Одна частина вікна до сходів має ґрати. Праворуч від входу поріг, якого досягаємо через 126 сходинок із мецкаменю, кімнати охоронця башти. Сходи вільнолежачі, без проміжних опор, східці 3' широкі 6" високі з дубовим поруччям. Перед кімнатою сторожа башти на 116 східці є перегородка, де є одностворчаті проклеєні двері, закріплені 2 поперечними петлями, 2 регелями і замком в кам'яній оправі. Кімната сторожа башти має склепіння, м'яку підлогу, освітлюється трьома двохстворчатими літніми та зимовими вікнами, кожне з яких закріплене 6 петлями, 6 регелями, 2 видвижними засувками, передньою засувкою, крім того кожне двохстворчате вікно-жалюзі закріплене 4 петлями, 4 регелями, 2 видвижними засувками, передньою засувкою, висувними штангами, з боку напроти двору є скляні вері, закріплені як входні двері і двері-жалюзі, що ведуть на балкон. В склепінні кімнати є отвір 24" в дубовій оправі, м'які розсувні двері, які закріплені 2 петлями і 2 регелями. Через цей отвір і драбину досягаємо верхньої частини башти, де є дубові крокви з усіма зв'язуючими елементами.

На нижньому поверсі в флігелі проти Лілієнгассе під другим поворотом сходів вхід до дверей

підвалу. Вхідні двері в підвальний поверх з м'якого дерева в кам'яній оправі 3' широкі 5' високі, закріплені двома довгими петлями і замком. Місце відпочинку з дубового настилу, сходи одного напрямку, складаються з 20 штук дубових уступів, що прикріплені до бокової стіни. Весь підвальний поверх складається з 5-ти підвальних відділень проти сторін двору, в останньому відділенні 1° глибокий резервуар для води 3'-6" в діаметрі, вмурований, відводить воду з інших підвалів, потім двійний діючий всмоктувальний насос, що викачує воду на подвір'я.

Насос складається з всмоктувальної труби, 2 штифтів, 2 вентилів, гнучкої труби, 24 болтів, 2 мідних труб, 2 з'єднувальних всмоктувальних труб, 1 вихідної труби, всмоктувальної й качальної кулі, потім валу, двох поршневих штоків і вертикальної качалки з литого заліза, далі вінок колодязя з дубового дерева.

Друге відділення підвалу крім входних дверей має ще 5 дверей з дубового дерева, потім 4 віконні отвори проти фронту і 2 проти двору без вікон (тільки кам'яна оправа).

Залишені про запас залізні пічки слідуючого гатунку 9 штук по 4 центнери, 2 по 6, 8 по 3, 3 по 2, дві оздоблені, вагою 11 центнерів 18 фунтів.

Склав Козлюк

Чернівці, 20 березня 848.

Карл Мартель

Член комітету

Йозеф Отт

Член комітету

Некорбель Міхель

Краль

Крайовий комісар

Тімоті Урбанскі

Асесор

Марін

Йоган Урбанскі

Муляр

Антон Фіала

Архітектор

Мікулич

посада нерозбірливо

Франц Радор

Крайовий інженер

Міський архітектор